

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาว โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีแนวทางในการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสีขาว

1.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสีขาว จำแนกตามสถานภาพและสภาพแวดล้อม

2. ความสำคัญของการวิจัย

2.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาว

2.2 สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์และใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรในการวิจัยคือ ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 431 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2545

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1) สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร (ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร) และระดับการศึกษา

2) สภาพแวดล้อม ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารโครงการโรงเรียนสีขาว ตามข้อกำหนดของบทบาทโรงเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาว

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 431 โรงเรียน ใน 50 สำนักงานเขต ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด ประกอบด้วยบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการดังนี้

4.2.1 จำแนกโรงเรียนทั้งหมด 431 โรงเรียน ออกเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก 149 โรงเรียน ขนาดกลาง 149 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 133 โรงเรียน ตามเกณฑ์การกำหนดขนาดของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ใช้จำนวนนักเรียนมากำหนด คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน โรงเรียนขนาดกลาง 401-800 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 801 คน ขึ้นไป (สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร 2542 :9-10)

4.2.2 ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย โดยใช้วิธีจับสลากชื่อโรงเรียนออกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 75 โรงเรียน ขนาดกลาง 75 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 67 โรงเรียน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 217 โรงเรียน

5. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อโครงการโรงเรียนสีขาวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8689

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้ค่าของสถิติในการทดสอบค่าที (t-test)

5.1.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ระดับนัยสำคัญที่ .05

1. สรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาและตรวจสอบเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.55 จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 217 ฉบับ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน เป็นชาย 121 คน คิดเป็นร้อยละ 59.61 หญิง 82 คน คิดเป็นร้อยละ 40.39 โดยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 44.83 อาจารย์ใหญ่ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 30.54 และครูใหญ่ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 24.63 โดยได้อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน (เริ่มตั้งแต่เป็น ผู้ช่วยผู้บริหาร) ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 24.63 ตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 ผู้ที่อยู่ในตำแหน่ง 11-15 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 37.44 และ ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.23 โดยผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี 128 คน คิดเป็นร้อยละ 63.05 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

75 คน คิดเป็นร้อยละ 36.95 ทั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 34.98 ขนาดกลาง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 ขนาดใหญ่ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 30.54

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาว

การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9954 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .1234 มีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1022 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .2703 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนสีขาว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0908 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .1807 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8859 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .2526 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนสีขาวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสรรหาคณะกรรมการพิจารณาผู้ที่สามารถช่วยเหลือโครงการได้อย่างจริงจัง รองลงมาคือ การจัดตั้งกรรมการที่มาจากตำแหน่งต่างๆ เป็นไปตามกรอบแนวทางปฏิบัติของโครงการโรงเรียนสีขาว ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเป็นไปตามวาระทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติด รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อบรรยากาศ การจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการดูแลและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการสนับสนุนนโยบายโครงการโรงเรียนสีขาว รองลงมาคือ มีการกำหนดนโยบายโครงการโรงเรียนสีขาว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการกำหนดแผนงานหรือโครงการอื่นๆ ที่สนับสนุนโครงการโรงเรียนสีขาวไว้ในแผนงานประจำปี ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

ด้านการประสานงานขอความร่วมมือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดประชุมทุกเดือนเพื่อขอความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาว รองลงมาคือ สถานีนามัยหรือโรงพยาบาลในพื้นที่ให้ความร่วมมือและให้บริการแก่โรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานีตำรวจในพื้นที่ให้ความร่วมมือและให้บริการแก่โรงเรียน ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากเหมือนกัน

ด้านการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งครู-อาจารย์เพื่อรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นประจำทุกวัน รองลงมาคือ มีการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการสำรวจพฤติกรรมทั่วไปของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และมีการกำหนดแผนรุกและแผนรับในการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการยกย่องผู้ปกครองที่มีความสามารถและมีความประพฤติดีให้กับชุมชนทราบ รองลงมา คือ ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมตามโครงการโรงเรียนสีขาว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียน ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากเหมือนกัน

ด้านการให้ครูทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างครู-อาจารย์ รองลงมาคือ จัดให้มีชั่วโมงหรือกิจกรรมที่สร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างครู-

อาจารย์ทุกคนกับนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดให้มีป้ายประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของครู-อาจารย์ที่ทำความดีและเป็นแบบอย่าง ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากเหมือนกัน

ด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประสานงานและจัดให้มีการทำปฏิทินการอบรมให้กับผู้นำชุมชนเพื่อร่วมมือและแนะนำวิทยากรที่เหมาะสม รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้มีการส่งเสริมและการค้นหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทุกด้านของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในชุมชนในการเป็นวิทยากรให้ความรู้และการปฏิบัติตนที่ดี ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดให้มีชมรมและชุมนุมต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในหลายด้าน รองลงมาคือ จัดให้มีการเลือกประธานรุ่นของนักเรียนและกรรมการชุมนุมหรือชมรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรม รมรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ทั้งหมดทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากเหมือนกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทในการบริหารงานโครงการโรงเรียนสีขาว

1. เปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

การพิจารณารายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติเช่นกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนเพียงด้านเดียว ที่ผู้บริหารที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป มีมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี , 6-10 ปี และ 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป และ 11-15 ปี มีมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี
2. ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป มีมากกว่า 11-15 ปี , 6-10 ปี และ ไม่เกิน 5 ปี
3. ด้านการให้ครูทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี
4. ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป มีมากกว่า 11-15 ปี , 6-10 ปี และ ไม่เกิน 5 ปี
5. ด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป มีมากกว่า 6-10 ปี

3. เปรียบเทียบการแสดงบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาวตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพิจารณารายด้านพบว่า มีความความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก
2. ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก
3. ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
4. ด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

2. อภิปรายผล

2.1 การศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการปฏิบัติตามโครงการฯ

การศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสีขาว พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทได้กระทำอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและภาพรายด้าน ทั้งนี้เพราะว่า การปฏิบัติตามบทบาทนี้เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯลฯ โดยการนี้เป็นการปฏิบัติพร้อมกันของโรงเรียนทั่วประเทศ อีกทั้งมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยกรอบสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ในขณะเดียวกัน ได้มีคู่มือประกอบการปฏิบัติงานตามนโยบายพร้อมข้อกำหนดของบทบาทผู้บริหารที่มีต่อโครงการโรงเรียนสีขาวอย่างชัดเจน และมีข้อกำหนดว่าจะต้องมีการประเมินผลทุก 6 เดือน เช่น โรงเรียนควรจัดทำเอกสารไม่น้อยกว่า 6 ชุด ไว้สำหรับการดำเนินงาน หรือโรงเรียนจะต้องจัดส่งแผน/กิจกรรม/โครงการโรงเรียนสีขาว โดยการจัดส่งแผน/กิจกรรม/โครงการโรงเรียนสีขาว ให้สำนักงานเขต และการจัดส่งให้สำนักงานศึกษาพร้อมกับใบที่ได้รับความเห็นชอบเข้าร่วมกิจกรรมโครงการโรงเรียนสีขาว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นเสมือนการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ดังนั้นการปฏิบัติตามบทบาทจึงเป็นในระดับมากทั้งหมด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามความมุ่งหวัง ความรับผิดชอบ และการกระทำในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้มุ่งไปถึงการบ่งชี้ถึงหน้าที่อันควรกระทำ (Levinson 1971 : 284-285 อ้างถึงใน สรสิทธิ์ ฤทธิสรไกร 2538 : 13) และสอดคล้องกับ ปภาณี ฐิติวัฒนา (2523 : 10) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า บทบาทจะไม่เกิดขึ้นหากสถานภาพนั้นเป็นนามธรรม ซึ่งหมายถึง บทบาทจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการกำหนดว่าตำแหน่งต่าง ๆ จะมีภารกิจหน้าที่อย่างไรบ้าง ฉะนั้นเมื่อมีตำแหน่งเกิดขึ้นสิ่งที่มาควบคู่กับตำแหน่งคือ บทบาทของตำแหน่ง เพราะว่าทุกตำแหน่งจะต้องมีบทบาทกำกับ จึงอาจกล่าวได้ว่า บทบาทและตำแหน่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้มีความ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร บุญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อโครงการโรงเรียนสีขาว : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีบทบาทต่อโครงการโรงเรียนสีขาวในระดับสูง

เมื่อพิจารณารายด้านจากภาพรวม พบว่า การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนมีการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประกาศนโยบายของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะว่าภารกิจของโครงการโรงเรียนสีขาว สิ่ง que ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญมากคือ ความร่วมมือกับชุมชน ดังนั้นในการทำกิจกรรมต่างๆ จะเน้นให้ทุกงานจะต้องมีการเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมงานทุกงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนจะมีประจำทุกเดือนตามการปฏิบัติงานปกติ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนได้บ่อยครั้งมากตาม que โรงเรียนต้องการซึ่งเป็นงานบริหารตามปกติของโรงเรียนอยู่แล้วในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารทางความสัมพันธ์ชุมชน คือ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการที่เป็นแหล่งรวมวิทยากรต่าง ๆ สนับสนุนและสืบค้นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถของชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคคลต่างๆ ทั้งต้องประสานงานกับผู้ที่กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย ให้มาร่วมกันสนับสนุนการบริหารโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร 2541 : 4) ส่วนด้านที่มีการประกาศนโยบายของโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เพราะตามปกติได้มีการปฏิบัติอยู่แล้ว แต่การปฏิบัตินั้นไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือหมุนเวียนที่เป็นภาพลักษณ์ใหม่ และข้อกำหนดของโครงการคือ ให้มีการตีประกาศนโยบายไว้เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่ได้มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับการประกาศนโยบายนี้แต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนสีขาวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสรรหาคณะกรรมการ พิจารณาผู้ที่สามารถช่วยเหลือโครงการได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะการคัดเลือกและการแต่งตั้งคณะกรรมการมีข้อกำหนดอย่างชัดเจนว่าจะต้องคัดเลือกบุคคลมาจากอาชีพใด สาขาใด จำนวนเท่าใด และการคัดเลือกบุคคลต่างๆ เข้ามาจะต้องมี

การเสนอความเห็นชอบและการตรวจสอบหลายขั้นตอน ดังนั้นการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะประธานของการตัดสินใจในที่ประชุมจึงต้องมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเป็นไปตามวาระ เพราะว่า เป็นงานปกติที่จะต้องปฏิบัติเพราะเป็นข้อกำหนดที่ขั้นตอนการปฏิบัติไม่ได้กำหนดไว้มาก กำหนดแต่คุณสมบัติ เช่น คายหรือหมดวาระ การปฏิบัติงานเหล่านี้จึงไม่มีความซับซ้อน เป็นเรื่องเพียงแก่การเสนออนุมัติเท่านั้น

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติด ทั้งนี้เพราะทุกโรงเรียนมีนโยบายที่จะต้องให้ครูผู้สอนสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดให้กับนักเรียนในทุกวิชาซึ่งเป็นสิ่งที่ครูสามารถปฏิบัติได้ง่าย สามารถตรวจสอบได้จากแผนการสอนของครูหรือการนิเทศภายในก็สามารถพบได้ว่าการปฏิบัติตามเป้าหมายหรือไม่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการดูแลและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นสิ่งกระทำตามปกติอยู่แล้วแต่การรายงานไม่สามารถแสดงได้ชัดเจนว่าสำรวจใครหรือได้มีการสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายอย่างไร ซึ่งจะเป็นลักษณะคาบสองคมทั้งด้านดีและด้านไม่ดี หนึ่งในการเรียนการสอนโดยทั่วไปเนื่องจากจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนจะประมาณ 40-50 คน และต้องทำการสอนหลายห้องเรียน ทำให้เป็นการยากต่อครูผู้ปฏิบัติที่จะดูแลและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งหมดได้

ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการสนับสนุนนโยบายโครงการโรงเรียนสีขาว ทั้งนี้เพราะการสนับสนุนนโยบายโครงการโรงเรียนสีขาวจะเป็นในลักษณะสอดแทรกไปกับกิจกรรมหรือแผนงานอื่น ๆ ของโรงเรียนจึงเป็นในลักษณะการสนับสนุน แต่โครงการหลักที่ปฏิบัติจะเป็นโครงการที่ต้องทำของโรงเรียนอยู่แล้ว เช่น โครงการวันพ่อ วันแม่ แต่มีการสอดแทรกเรื่องโทษภัยและการป้องกันยาเสพติดไปในการจัดกิจกรรมด้วย ส่วนประเด็นที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการกำหนดแผนงานหรือโครงการอื่นๆ ที่สนับสนุนโครงการโรงเรียนสีขาวไว้ในแผนงานประจำปี ทั้งนี้เพราะว่า โครงการต่างๆ ได้มีการกำหนดไว้ในแผนประจำปีอยู่แล้ว แต่การกำหนดแผนงานที่สนับสนุนโครงการนั้นโรงเรียน

ได้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเสริมลงไปโครงการหลักที่ครูปฏิบัติอยู่เป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้ปรากฏเป็นชื่อของโครงการอย่างชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับการป้องกันการเสพยาเสพติด

ด้านการประสานงานขอความร่วมมือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดประชุมทุกเดือนเพื่อขอความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาว ประเด็นนี้เป็นข้อกำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการฯ อยู่แล้วทั้งเป็นการประชุมตามปกติเพื่อการแก้ปัญหา การรายงานความคืบหน้า การเตรียมจัดกิจกรรม หรือการต้อนรับผู้มาตรวจโครงการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานีตำรวจในพื้นที่ให้ความร่วมมือและให้บริการแก่โรงเรียน ทั้งนี้ในทางปฏิบัติของสถานีตำรวจนั้นทำหน้าที่เป็นการเตรียมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ หากโรงเรียนไม่มีเหตุการณ์ใดๆ แจ้งไป ตำรวจก็จะไม่เข้ามา นอกจากจะเป็นการตรวจเวรตามปกติ

ด้านการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งครู-อาจารย์เพื่อรายงานเหตุการณ์ต่างๆ เป็นประจำทุกวัน ประเด็นนี้ได้มีการปฏิบัติออกเป็นคำสั่งและมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจนซึ่งต้องการผู้ปฏิบัติทุกวัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการสำรวจพฤติกรรมทั่วไปของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และมีการกำหนดแผนรุกและแผนรับในการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ประเด็นนี้ได้มีการปฏิบัติอยู่แต่ไม่สามารถจะเกิดประเด็นความได้บ่อยครั้งและสามารถกระทำได้เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น เนื่องจากครู-อาจารย์จะต้องมีหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบตามเวรและหน้าที่ในบริเวณโรงเรียนอยู่แล้ววันละ 7 ชั่วโมง จึงทำให้การสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการยกย่องผู้ปกครองที่มีความสามารถและมีความประพฤติดีให้กับชุมชนทราบ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญบ่อย ๆ และในแต่ละวันทางโรงเรียนจะมีการคัดเลือกผู้ปกครองนักเรียนมารับรางวัลในวันสำคัญเหล่านั้นอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่จะเข้ามา

ร่วมประชุมได้จะมีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากการประกอบอาชีพและเวลาในการประชุมที่ไม่ตรงกับเวลาว่างของผู้ปกครองกลุ่มหนึ่ง และการจัดกิจกรรมของโรงเรียนนั้นหน้าที่หลักจะเป็นของครู-อาจารย์ผู้ปกครองจะเป็นในลักษณะให้การสนับสนุนหรือร่วมประชุมเท่านั้น

ด้านการให้ครูทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างครู-อาจารย์ การปฏิบัติในประเด็นนี้เป็นหน้าที่และภาระกิจของครูทุกคนอยู่แล้ว การจัดกิจกรรมจะมีขึ้นอยู่ตลอดเวลาเพราะใน 1 ภาคเรียน จะมีวันสำคัญต่างๆ และมีกิจกรรมเสริมจากสำนักงานเขตมอบหมายให้ทำ ซึ่งในการจัดงานเหล่านี้จะเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเป็นการแสดงความรู้ความสามารถระหว่างครู-อาจารย์ด้วยกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดให้มีป้ายประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของครู-อาจารย์ที่ทำความดีและเป็นแบบอย่าง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีน้อยเพราะความจำกัดของจำนวนบุคลากรและควรจะต้องเป็นหน่วยงานภายนอกที่เป็นผู้ให้เกียรติคุณแก่ครู-อาจารย์ที่ทำความดีและเป็นแบบอย่างจึงจะเป็นการเหมาะสมและนำมาเผยแพร่ต่อไปได้

ด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประสานงานและจัดให้มีการทำปฏิทินการอบรมให้กับผู้นำชุมชนเพื่อการร่วมมือและแนะนำวิทยากรที่เหมาะสม ในการนี้ทุกโรงเรียนต้องจัดทำบัญชีรายชื่อวิทยากรไว้ตามข้อกำหนดของโครงการฯ จึงทำให้การประสานสามารถกระทำได้ง่ายและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างโรงเรียนด้วยกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในชุมชนในการเป็นวิทยากรให้ความรู้และการปฏิบัติที่ดี ทั้งนี้เพราะจำนวนวิทยากรมีน้อยและขณะเดียวกันวิทยากรก็จะมียานประจำอยู่แล้วซึ่งวันและเวลาว่างจะเป็นวันที่ตรงกันกับในหลายแห่งที่จะเชิญไป วิทยากรจึงไม่สามารถไปได้ทุกครั้งที่เชิญ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสถานการณ์ด้วยตนเองบ่อยครั้ง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดให้มีชมรมและชุมนุมต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในหลาย

ด้าน ซึ่งการจัดให้มีชุมนุมหรือชมรมนั้นเป็นงานด้านหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้กับนักเรียน ตามปกติโดยมีแผนงานที่ชัดเจนอยู่แล้ว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้าน ยาเสพติดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จากข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า การจัดกิจกรรมนี้จะปฏิบัติกันภาคเรียน ละ 1 ครั้ง ที่ชัดเจน เช่น การเดินรณรงค์ การจัดนิทรรศการ ซึ่งจะเป็นการทำกิจกรรมทุกอย่างพร้อมกัน ในวันเดียว นอกนั้นจะเป็นการรณรงค์โดยสอดแทรกไปกับกิจกรรมอื่นที่ต้องปฏิบัติของโรงเรียน

2.2 การเปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติตาม

โครงการฯ

การเปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทในการบริหารงานโครงการโรงเรียนสีขาว

2.2.1 เปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะว่า การปฏิบัติงานต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะเป็นลักษณะเหมือนกัน ในขณะที่เดียวกันขั้นตอนการเข้าถึงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องผ่านการอบรมหลายครั้งเพื่อที่จะเตรียมการบุคลากรให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา โดยทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องทราบและปฏิบัติตามบทบาท กรอบหน้าที่ ที่สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครได้มีการกำหนดไว้ให้อย่างชัดเจน และในขณะเดียวกันการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารในโครงการโรงเรียนสีขาวมีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน และมีข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติ เป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่ง ปภาณี ฐิติวัฒนา (2523 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทจะไม่เกิดขึ้นหากสถานภาพนั้นเป็นนามธรรม ซึ่งหมายถึงบทบาทจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการกำหนดว่าตำแหน่งต่างๆ จะมีการทำหน้าที่อย่างไรบ้าง ฉะนั้นเมื่อมีตำแหน่งเกิดขึ้นสิ่งที่มาควบคู่กับตำแหน่งคือ บทบาทของตำแหน่ง เพราะว่าทุกตำแหน่งจะต้องมีบทบาทกำกับ จึงอาจกล่าวได้ว่า บทบาทและตำแหน่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ดังนั้น ความแตกต่างของระดับการศึกษาไม่เป็นผลทำให้การปฏิบัติตามบทบาทมีความแตกต่างกัน

การพิจารณารายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เช่นกัน ยกเว้น ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนเพียงด้านเดียวที่ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ปรินญาตรีมีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะได้รับประสบการณ์พิเศษมากกว่า ที่เป็นผลมาจากการเข้าเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เช่น การศึกษาดูงาน การระดมสมอง การค้นคว้าและการวิจัย จึงนำมาประยุกต์ใช้และวางแผนการปฏิบัติงานให้ครู-อาจารย์ได้มากกว่าและชัดเจนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดิมศักดิ์ ชำรงพล (2521 : 89-90) ที่พบว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีสถานภาพและบทบาทสูงกว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจะมีสถานภาพสูงกว่า ผู้ที่ไม่ได้สำเร็จมาจากมหาวิทยาลัย

2.2.2 เปรียบเทียบตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี, 6-10 ปี และ 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะว่า ประสบการณ์ของผู้บริหารนั้นจะทำให้มีการแก้ปัญหาและการเข้าใจในวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ได้มากกว่า อาจจะเป็นเพราะว่าได้ผ่านงานที่ใกล้เคียงกันมาแล้ว หรือเคยได้พบกับปัญหาเหล่านี้มาแล้วและได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี อีกทั้งการที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งมานานจะทำให้เกิดศักยภาพในการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกได้ ซึ่งการปฏิบัติตามโครงการโรงเรียนศึกษานี้มีปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือ เป็นการระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินโครงการ ซึ่งทั้งนี้ได้สอดคล้องกับ Reeder (อ้างถึงใน เกรียงไกร สนธิอินทร์ 2538 : 35) ได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (บทบาท) ของมนุษย์ว่าเกิดจาก 3 ปัจจัย ดังต่อไปนี้ คือ โอกาส เป็นความคิดของผู้ที่กระทำตัดสินใจกระทำได้เร็วขึ้น และโอกาสจะเป็นเครื่องช่วยสำหรับการตัดสินใจ ความสามารถ คือ เป็นการตระหนักถึงการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการกระทำทางสังคม และการสนับสนุน คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนอื่น ดังนั้น

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมานานจะมีสิ่งเหล่านี้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า

การพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี ขึ้นไป ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป มีมากกว่า 11-15 ปี, 6-10 ปี และไม่เกิน 5 ปี ตามลำดับ ด้านการให้ครูทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 11-15 ปี มีมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป มีมากกว่า ไม่เกิน 5 ปี, 6-10 ปี และ 11-15 ปี และด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป มีมากกว่า 6-10 ปี ซึ่งทั้งนี้ เป็นไปตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้นและเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่าจะมีการปฏิบัติตามบทบาทได้มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

2.2.3 เปรียบเทียบการแสดงบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อโครงการ โรงเรียนสีขาว ตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน คือ ใหญ่ กลาง เล็ก นั้น จำนวนบุคลากร ปัจจัยสนับสนุน และอายุงานหรือประสบการณ์ของผู้บริหารที่เข้ามาดำรงตำแหน่งจะไม่เท่ากัน นั่นคือโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้จะต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กกว่า เพราะต้องมีการแก้ปัญหาต่างๆ ที่มากกว่าตามปริมาณของปัญหา บุคลากร สถานการณ์ อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ เดิมศักดิ์ ชำรงพล (2521 : 89-90) ได้กล่าวว่า ผู้ที่ปฏิบัติตามบทบาทโดยลักษณะงานนั้นสังคมมักจะถือว่างานประเภทที่ใช้สมอง สติปัญญา มีความสำคัญมากกว่างานที่ต้องใช้กำลัง โดยสังคมกำหนดให้ผู้ที่ทำงานทางด้านสมองหรือสติปัญญา มีรายได้ เกียรติ อำนาจ ค่าตอบแทน สูงกว่า ผู้ที่ใช้กำลังทางร่างกาย และอีกประการหนึ่งคือ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีบุคลากรที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ มาก

กว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดใหญ่กว่าโรงเรียนขนาดเล็ก หรืออาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่มีศักยภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กจึงเป็นผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติตามบทบาทได้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านการประกาศนโยบายของโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนขนาดใหญ่มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการต่าง ๆ ควรมีค่าตอบแทนให้กับผู้ที่มาร่วมในโครงการ

3.2 ควรมีการสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้ได้ปฏิบัติตามโครงการได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพ

3.3 ควรมีการศึกษาแนวทางที่ทำให้ผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมของโครงการโรงเรียนสีขาว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

3.4 ควรมีการศึกษากำหนดงานที่ปฏิบัติในโครงการโรงเรียนสีขาวของแต่ละโรงเรียน

3.5 ควรมีการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามโครงการโรงเรียนสีขาว